

Raadsvoorstel

Onderwerp	Beleid circulaire economie		
Portefeuillehouder	J. van Essen		
Team	Duurzaamheid	Datum	09 januari 2024
Agendapunt (invulling door Griffie)		Zaaknummer	22Z00879
		Documentnummer	23.0025195

Wij stellen u voor te besluiten om:

het beleidsdocument Circulair Losser vast te stellen.

Inleiding

De Rijksoverheid en de regio Twente hebben de ambitie om in 2050 circulair te zijn, om ook zo een bijdrage te leveren aan het klimaatakkoord van Parijs. Ook Losser onderkent het belang van een circulaire economie zoals is vastgelegd in 'Toekomstvisie duurzaam Losser 2040'. Een van de vier inhoudelijke pijlers is daarin 'Circulaire Economie in Losser'. De afgelopen jaren zijn enkele stappen gezet binnen dit thema, maar ligt de focus van duurzaamheid vooral bij de energietransitie. Omdat er in 2022 vanuit de regio Twente een momentum op gang kwam om gezamenlijk aan de slag te gaan met circulaire economie in de regio, heeft Losser ook een stapje bijgezet op dit thema. Om verder invulling te geven aan circulariteit, en de transitie te versnellen, is begin 2023 begonnen met het opstellen van beleid. Samen met stakeholders, partners en de organisatie zijn meerdere sessies doorlopen; kennissessies, focusgroep discussies en schrijfsessies. Dit heeft geleid tot het beleidsstuk 'Circulair Losser' dat nu ter besluitvorming voorligt.

Beoogd effect

Het beoogde effect van dit beleidsdocument is om de gemeente Losser voor te bereiden op een toekomst waarin grondstoffen schaarser gaan worden, en Nederland over moet naar een ander economisch systeem: van de lineaire economie naar een circulaire economie. Op deze manier kunnen ondernemers, inwoners, maar ook de organisatie zelf veerkrachtig en toekomstbestendig blijven bestaan. Doordat het beleidsstuk de circulaire transitie gaat stimuleren, geeft dit Losser een voorsprong in het tackelen van toekomstige problematiek, zoals grondstof schaarste, hoge grondstofprijzen, drinkwater tekorten, hoog percentage restafval per inwoner, enzovoorts.

Daarnaast is het effect van het beleidsdocument dat Losser bijdraagt aan de ambitie van de Rijksoverheid.

Argumenten

1.1 CE is pijler toekomstvisie duurzaam Losser 2040

De instemming met het beleidsstuk Circulair Losser is van essentieel belang omdat circulaire economie een centrale pijler vormt binnen de langetermijnvisie van Losser op duurzaamheid tot 2040. Door het beleidsstuk te omarmen, geeft Losser invulling aan de duurzaamheidsvisie door concrete doelen te stellen en aan de slag te gaan met de uitvoering daarvan.

1.2 CE is onderwerp in het coalitieakkoord 2022-2026

In het huidige coalitieakkoord wordt circulariteit niet alleen genoemd in relatie tot inkoop, maar het gaat ook over afvalverwerking. Beide onderwerpen zijn onderdeel van het beleidsdocument Circulair Losser. Het vaststellen van het beleidsdocument draagt dan ook bij aan het behalen van de ambities die zijn opgeschreven in het coalitieakkoord.

1.3 Bijdragen aan de Twentse regionale doelstellingen

Op regionaal niveau heeft de Twentse samenwerking MDA (Milieu, Duurzaamheid en Afval) een koersdocument circulaire economie opgesteld. Hierin staan drie doelen waar de regio naar toe wil werken. Losser heeft deze doelen overgenomen. Regionaal samen optrekken op het gebied van circulaire economie in Twents verband biedt de gemeente Losser de mogelijkheid om gezamenlijke hulpbronnen (bijvoorbeeld grondstoffen, materialen, energie en arbeid) efficiënter te benutten. Dit leidt tot een versterkte lokale economie en een gedeelde verantwoordelijkheid voor het behoud van deze hulpbronnen in de regio.

1.4 Voldoen aan circulaire ambities van Rijksoverheid

Het instemmen met het beleidsstuk Circulair Losser plaatst de gemeente Losser in lijn met de ambities en richtlijnen van de Rijksoverheid. Door actief deel te nemen aan de overgang naar een circulaire economie, draagt de gemeente bij aan nationale doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, grondstoffenbeheer en milieubescherming. Dit kan resulteren in gunstige samenwerkingsverbanden, subsidies en andere vormen van ondersteuning vanuit hogere overheden, waardoor de implementatie van het beleidsstuk, en daardoor de transitie naar een circulaire economie, effectiever en succesvoller wordt.

1.5 Circulaire economie draagt bij aan het Nationale klimaatakkoord

Wanneer men geen aandacht schenkt aan het bereiken van een circulaire economie kan men niet voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortkomen uit het klimaatakkoord. De Rijksoverheid stelt dat zonder de circulaire economie slechts 80% van de CO2 kan worden gereduceerd. De overige 20% is te behalen door de transitie naar een circulaire economie.

1.6 Losser als organisatie en gemeente beter voorbereid op toekomstige grondstoffen schaarste

Het vaststellen van een beleidsstuk Circulair Losser is een strategische zet om als organisatie en gemeente veerkrachtig en toekomstbestendig te zijn. De circulaire economie bevordert efficiënt gebruik van hulpbronnen en afvalvermindering, en heeft economische, sociale en ecologische voordelen.

Voor de gemeente als organisatie geldt dat ze minder afhankelijk wordt van schommelingen in grondstofprijzen, er minder risico gelopen wordt ten aanzien van grondstof tekorten, de kosten van afvalverwerking omlaag gaan, de ecologische voetafdruk omlaag gaat, het bijdraagt aan een positieve reputatie van de gemeente en er betrokkenheid ontstaat bij inwoners en ondernemers. Voor ondernemers creëert een circulaire economie nieuwe zakelijke kansen. Bedrijven kunnen zich specialiseren in hergebruik, reparatie, recycling en circulaire verdienmodellen. Daarnaast hebben bedrijven die circulair werken minder last van stijgende grondstofprijzen door schaarste. Hierdoor hebben ze een voorsprong op bedrijven die niet circulair werken. Inwoners kunnen kosten besparen in een circulaire economie. Reparatie- en hergebruiksmogelijkheden verminderen de noodzaak voor frequente aankopen van nieuwe goederen. Daarnaast heeft de circulaire economie een sociale component. Spullen/materialen delen en samenwerken aan circulaire initiatieven bevorderen een gevoel van gemeenschapsbetrokkenheid. Dit gaat bijvoorbeeld eenzaamheid tegen. De circulaire benadering draagt daarom bij aan een robuuste lokale economie en vergroot de capaciteit van de gemeente om flexibel te reageren op veranderende omstandigheden.

1.7 Uitgebreid participatieproces doorlopen

In het proces om te komen tot het beleidsdocument is een participatieproces doorlopen. De gesprekken met inwoners, ondernemers, partners, raadsleden en ambtenaren hebben richting gegeven bij het tot stand komen van een ambitieniveau van het beleidsdocument dat voorligt.

Kantttekeningen

1. Er zijn alternatieve keuzes te maken om transitie door te maken

In het proces om te komen tot het beleidsdocument is een participatieproces doorlopen. De gesprekken met inwoners, ondernemers, partners, raadsleden en ambtenaren hebben richting gegeven bij het tot stand komen van een ambitieniveau van het beleidsdocument dat voorligt. Andere ambitieniveaus zijn mogelijk (meer of minder ambitieuze doelstellingen) waar dan andere financiële middelen aan toe te rekenen zijn.

2. Geen verplichtende wetgeving vanuit Rijk

Op dit moment bestaat er in Nederland geen specifieke wettelijke verplichting voor gemeenten om circulaire economiebeleid te voeren zoals bij de energietransitie. Echter, het Rijks brede programma "Nederland Circulair in 2050" heeft als doel om gezamenlijk naar een circulaire economie te streven, en lokale overheden worden aangemoedigd hieraan bij te dragen. Daarnaast zijn gemeenten wel wettelijk verplicht om bij te dragen aan het klimaatakkoord, wat niet kan zonder de circulaire transitie.

Financiële dekking van het voorstel

De kosten die gemaakt zijn bij het opstellen van het beleidsdocument zitten voornamelijk in ambtelijke uren. Deze waren circa 30.000 euro.

Deze kosten zijn gedekt vanuit het bestaande duurzaamheidsbudget.

Participatie

Begin 2023 is Losser begonnen met het schrijven van dit beleid. Er heeft een eerste ronde sessies plaatsgevonden waar ambtenaren, inwoners, ondernemers, en partners (zoals Twence, Circularities en Stichting Pioneering) hebben kennism gemaakt met het thema circulaire economie. Daarna is er, in een tweede ronde sessies verdieping gezocht per invalshoek, waarbij is gekeken op welke manier circulariteit geïntegreerd zou kunnen worden in de gemeente Losser. Samen met betrokkenen uit deze sessies zijn voor de vijf invalshoeken doelen geformuleerd.

Vervolgens heeft er in september 2023 een sessie met de gemeenteraad plaatsgevonden. Hier konden raadsleden, na een informatieve presentatie over wat circulariteit is, een prioritering aanbrengen welke doelen zij het meest belangrijk vonden om mee aan de slag te gaan. Op basis van deze prioritering zijn de doelen SMART geformuleerd. De doelen met de hoogste prioritering kregen de meest ambitieuze uitwerking als het gaat om te behalen resultaat, en de doelen met de minste prioritering zijn minder ambitieus ingevuld.

Parallel aan dit participatie traject heeft de gemeente Losser meegedaan aan het programma 'Adoptidee'. Binnen dit programma wordt een klas met kinderen uit Losser gekoppeld aan een organisatie met een probleem. Voor de gemeente Losser hebben kinderen meegedacht over hoe E-waste (afgedankte elektrische en elektronische apparaten) voorkomen kan worden. Het voorstel van hen is verwerkt in een van de doelstelling van het beleidsdocument.

De reden waarom participatie uitvoerig is ingezet, is het verhogen van draagvlak en het verhogen van de kwaliteit van het beleidsdocument. De participatie heeft met name plaatsgevonden tijdens de beleidsvorming. De deelnemers hadden verschillende rollen, maar voornamelijk raadplegen, adviseren en coproduceren.

Vervolg

Na het besluit zal een gedetailleerd uitvoeringsprogramma worden uitgewerkt begin 2024, welke door het college wordt vastgesteld.

De evaluatie van het beleidsdocument zal na vier jaar, in 2028, plaatsvinden volgens de reguliere procedure.

Bijlagen

Datum	Corsa doc. nr.	Omschrijving
19-12-2023	23.0037050	Beleidsstuk circulaire economie
09-01-2024	23.0035518	Raadsbesluit
09-01-2024	23.0036430	Verslag raadsbijeenkomst Circulaire Economie, 5 september 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Losser; 09 januari 2024

secretaris,

drs. J. van Dam

burgemeester,

ir. C.A.M. Kroon